

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 17 oktober 2023
(OR. en)

13917/23

INST 383
POLGEN 142
AG 115

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	17 oktober 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2023) 638 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Kommissionens arbetsprogram 2024 Nå resultat i dag, stå redo i morgon

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 638 final.

Bilaga: COM(2023) 638 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 17.10.2023
COM(2023) 638 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Kommissionens arbetsprogram 2024
Nå resultat i dag, stå redo i morgon**

1. Nå resultat i dag, stå redo i morgon

*”Tillsammans har vi visat **hur mycket EU kan uppnå när vi visar mod. Och vårt arbete är långt ifrån över, så låt oss förbli eniga. Låt oss skapa resultat i dag och samtidigt göra oss redo för morgondagen.**” Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, talet om tillståndet i unionen 13 september 2022.*

I juni nästa år deltar européerna i **kontinentens största demokratiska process**. Av de över 400 miljoner människor som har rätt att rösta om det nya Europaparlamentet finns många ungdomar som för första gången **utövar sina demokratiska rättigheter** – däribland i fem medlemsstater 16- och 17-åringar.

Resultaten banar väg för Europa under de följande fem åren och därefter, och valet äger rum vid en **skiljeväg i Europas historia**.

Vi står inför ett antal **tidsdanande utmaningar och möjligheter**. Allt från klimatkrisen och krisen med biologisk mångfald till den digitala revolutionen och artificiell intelligens, från Rysslands brutala invasion av Ukraina till de därav följande energipris- och levnadskostnadskriserna. från migration till trygghet av ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft.

I början av sin mandatperiod lade den här kommissionen fram en **ambitiös agenda för en starkare och mer motståndskraftig union**. Vi åtog oss att vidta djärva åtgärder för att bli den första klimatneutrala kontinenten och samtidigt bevara Europas naturmiljö, visa vägen mot en människocentrerad och nyskapande digital omställning, stimulera vår ekonomi och samtidigt trygga social rättvisa, inkludering och välstånd, stärka vårt ansvarstagande globala ledarskap, skydda våra medborgare och våra värden samt främja och stärka vår demokrati.

Världen ser dock mycket annorlunda ut än den gjorde 2019. Som en union har vi varit tvungna att **reagera på och anpassa oss till unika utmaningar**, stå enade i våra reaktioner och vägra att tumma på våra ambitioner.

Vi har påskyndat den gröna och den digitala omställningen, infört det banbrytande NextGenerationEU, stärkt EU:s roll som ledande i världen och främjat de värden som står i centrum för våra samhällen, däribland demokrati och rättsstat. Genom vår nya **strategi för ekonomisk säkerhet** försöker vi dra nytta av EU:s ekonomiska öppenhet och samtidigt minimera riskerna på grund av förvärrade geopolitiska spänningar och en allt snabbare teknikutveckling.

Det brådskar nu med att lägga sista handen vid de återstående lagförslag som den här kommissionen lagt fram, så att **allmänhet och näringsliv kan ta vara på alla fördelar med vår politik**. Därför tänker kommissionen under de kommande månaderna stödja Europaparlamentet och rådet i deras ansträngningar att nå komma överens om lagförslag under behandling.

För fokusera tillräckligt mycket på denna uppgift, och eftersom merparten av den nödvändiga lagstiftning som utlovats under denna mandatperiod redan är på plats, innehåller detta arbetsprogram ett **begränsat antal nya initiativ** som uppfyller befintliga åtaganden eller åtgärdar nya utmaningar.

EU:s ekonomi har visat sig fortsatt motståndskraftig trots de utmaningar vi ställts inför, tack vare våra satsningar på ökad energitrygghet, en resilient arbetsmarknad och bekämpning av flaskhalsar i försörjningen.

Den europeiska gröna given, vår världsledande satsning på att hantera klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald och EU:s tillväxtagenda, förblir en central del av kommissionens arbete. Även om tonvikten nu ligger på **genomförande** avser vi att i år lägga fram förslag om djurskydd under transporter, förebyggande av mikroplastföroreningar, förbättrad skogsövervakning samt ett rörlighetspaket. Vi fortsätter också med våra satsningar på en människocentrerad, hållbar och mer välmående digital framtid med det **digitala decenniet**.

NextGenerationEU förblir avgörande för att säkerställa trygg och ren energi till rimliga priser, det europeiska näringslivets konkurrenskraft, sammanhållning mellan samhällsgrupper och regioner samt omställningen till en naturpositiv, cirkulär ekonomi med nettonollutsläpp. Kommissionen tänker hjälpa alla medlemsstater att **påskynda genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanerna**, i överensstämmelse med de landsspecifika rekommendationer som lämnades under den europeiska planeringsterminen, inklusive REPowerEU-kapiteln. I början av nästa år tänker vi lägga fram en interimsvärdering av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens.

För att **främja jobb och investeringar** i EU avser vi också att fortsätta verka för en snabbare utbyggnad av förnybar energi och hålla energipriserna under kontroll, säkerställa leveranser av strategiska förnödenheter som kritiska råvaror och ren vätgas samt minska de administrativa bördorna, särskilt när det gäller rapportering inom vår strategi för att stärka EU:s konkurrenskraft på lång sikt.

Samtidigt behöver vi slutföra arbetet med en **ram för ekonomisk styrning som är anpassad till morgondagens utmaningar**. Detta innebär att vi behöver enas om kommissionens förslag till ändringar av styrningen, hållbarare offentliga skulder och främjande av hållbar tillväxt för alla genom reformer och investeringar.

I samarbete med det belgiska ordförandeskapet sammankallar kommissionen ett **toppmöte mellan arbetsmarknadens parter i Val Duchesse** för att dryfta de utmaningar som våra arbetsmarknader, arbetstagare och företag står inför, bl.a. kompetens- och arbetskraftsbrist och artificiell intelligens.

De senaste årens utmaningar har visat på vår unions styrka och förmåga. Men de har nästan helt uttömt EU-budgeten, trots den inbyggda flexibiliteten och trots omfattande omfördelningar. För att motverka detta har vi lagt fram ett förslag om att stärka **EU:s långtidsbudget** för att ta itu med de mest akuta behoven, bl.a. i form av ökade EU-utgifter för att stärka stödet till Ukraina, finansiera våra migrationsåtgärder, stärka EU:s förmåga att reagera på ökad ekonomisk och geopolitisk instabilitet, humanitära kriser och naturkatastrofer samt bygga ut investeringarna i strategisk teknik för att främja konkurrenskraften på lång sikt.

I samband med förhandlingarna om EU:s långtidsbudget 2021–2027 lade vi fram ett justerat **förslag om nya egna medel** för att bidra till att täcka återbetalningen av upplåningen inom NextGenerationEU.

Den **nya migrations- och asylpakten** är och förblir det organiserade svar som EU behöver för att möta morgondagens migrationsutmaningar. Antagandet av pakten är högt prioriterat eftersom arbetet med att snabbt genomföra den behöver inledas redan nästa år.

Då det ukrainska folkets modiga motstånd mot de invaderande ryska styrkorna fortsätter med oförminskad styrka, **kommer EU inte att vackla i sin solidaritet med Ukraina**. Hittills har EU och medlemsstaterna i ett Team Europe-upplägg bidragit med **totalt 82 miljarder euro i stöd**, inklusive humanitärt bistånd, militär utrustning och utbildning, varor för civilt bruk som generatorer, skolbussar, medicinsk utrustning och evakueringar, återuppbyggnad av städer med hög kvalitet på ett hållbart och inkluderande sätt, hjälp till barn och till återuppbyggnad av skolor samt allmänt ekonomiskt stöd. Stödet lämnas i samarbete med våra internationella partner inom **givarsamordningsplattformen för Ukraina**, som startade i januari 2023 efter ett beslut av G7-ländernas ledare. Kommissionen står värd för sekretariatet för plattformen, som ska underlätta samordning mellan internationella givare och finansinstitut och garantera enhetligt och transparent stöd med god redovisningsskyldighet.

Solidaritetskorridorerna mellan EU och Ukraina har hjälpt Ukraina exportera över **57 miljoner ton jordbruksprodukter och nästan 45 miljoner ton övriga produkter, och importera de varor landet behöver**. Via den gemensamma samordningsplattformen kommer kommissionen att verka helhjärtat för att underlätta tillförlitliga leveranser av ukrainska jordbruksprodukter till världsmarknaden utan förseningar.

Kommissionen fördömer Rysslands beslut att avsluta **spannmålsinitiativet på Svarta havet** och kommer att fortsätta att stödja alla ansträngningar att minska säkerhetsriskerna för sjöfarten på Svarta havet. Rådet antog kommissionens förslag om att **förlänga det tillfälliga skyddet** för människor på flykt undan Rysslands angrepp på Ukraina till och med 3 mars 2025. Tillsammans med initiativen Care och Fast-Care innebär detta förutsägbarhet och stöd för över 4 miljoner människor som nu åtnjuter tillfälligt skydd i hela EU.

EU antog också på rekordtid ett antal **krisisinitiativ** under 2022 för att mildra energikrisens följder för näringsliv och hushåll.

För att betona EU:s fasta vilja att stå vid Ukrainas sida så länge som det behövs, kommer vi slutligen att inrätta en **facilitet för stöd till Ukraina med upp till 50 miljarder euro** åren 2024–2027. Medlen ska tillgodose Ukrainas behov i närtid men även bidra till landets återhämtning och stödja dess modernisering på vägen mot EU-medlemskap.

Tillsammans med våra internationella partner har vi agerat för att se till att de krigsförbrytelser som Ryssland begått i Ukraina bestraffas och att Ryssland betalar för den skada man vållat. Det **internationella centrumet för lagföring av aggressionsbrottet mot Ukraina** har inlett sin verksamhet i Haag och är avgörande för att utreda dessa fasansfulla övergrepp och bidra till att underbygga åtal i kommande rättegångar. Vi kommer inte att lämna någon möda ospard för att ställa de ansvariga till svars. Och vi fortsätter arbetet med att eventuellt använda avkastning på beslagtagna ryska tillgångar för återuppbyggnaden av Ukraina.

EU måste **förbereda sig på en framgångsrik utvidgning** om den ska kunna främja fred och stabilitet på lång sikt i Europa. Vi kommer att samarbeta nära med våra partner inför detta skickelsediga steg, och bl.a. utöka kommissionens rapporter om rättsstatsprincipen till de anslutarländer som hunnit längst.

EU måste också stå redo. Kommissionen tänker lägga fram ett **meddelande om reformer och politisk översyn inför utvidgningen** för att se hur varje politikområde påverkas av ett större EU och hur EU-institutionerna skulle fungera.

Vi kommer att fortsätta att **ha kontakter med länder och regioner** runt om i världen, särskilt i Afrika, för att möta globala utmaningar och stärka den multilaterala styrningen och det regelbaserade internationella samarbetet.

I alla våra göranden och låtanden står vi fast vid **Agenda 2030 för hållbar utveckling** och målen för hållbar utveckling och förblir centrala för vår politik¹ och vår agenda för bättre lagstiftning².

2. Bättre lagstiftning och genomförande av EU-rätten

2.1. Bättre lagstiftning, bördeminskning och rationalisering av rapporteringskraven

Att minska de administrativa bördorna är avgörande för att **upprätthålla det europeiska näringslivets konkurrenskraft**. Därför finns i kommissionens meddelande om långsiktig konkurrenskraft³ ett mål om att **bördor som avser rapporteringskrav bör minska med 25 %** utan att för den skull motverka de politiska målen. Tanken är att rationalisera och effektivisera kraven, då de drabbar företagen orimligt hårt, inklusive små och medelstora företag och mikroföretag liksom den offentliga förvaltningen, och se till att kraven tjänar sina syften.

För att nå det målet har kommissionen antagit lagförslag om bl.a. reform av EU:s tullkodex, för att skapa ett samlat EU-gränssnitt och underlätta återanvändning av data. Sammanlagt torde de här åtgärderna innebära omkring **2 miljarder euro i besparingar**. Dessutom bör den föreslagna revisionen av förordningen om europeisk statistik, som ska minska antalet enkäter och öka användningen av automatiska och förenklade processer, leda till besparingar för bl.a. små och medelstora företag på uppskattningsvis **450 miljarder euro**. I detta arbetsprogram lägger kommissionen fram **förslag om ytterligare rationaliseringar**⁴ för att minska den administrativa bördan utan att göra avkall på samhälls-, säkerhets-, konsumentskydds-, miljö- eller ekonominormer. Tanken är att **effektivisera mindre användbara rapporteringskrav** genom att exempelvis slå samman överlappande krav, minska antalet företag som berörs och öka datoriseringen.

För att de berörda parterna ska hinna anpassa sig till de nya kraven senarelägger vi fristen för antagande av de sektorsspecifika **EU-kraven på hållbarhetsredovisning**. Kommissionen tänker **justera trösklarna i redovisningsdirektivet** så att uppskattningsvis över en miljon företag kommer att omfattas av reducerade rapporteringskrav, och se över **indexförordningen** för att bl.a. undanta dem som administrerar mindre index, som utgör 90 % av de index som omfattas, utan att göra avkall på konsumentskyddet och skyddet av investerare. Kommissionen

¹ [EU:s frivilliga lägesrapport](#) om Agenda 2030 för hållbar utveckling.

² Målen för hållbar utveckling och principen om att inte orsaka någon betydande skada har arbetats in i verktygslådan för bättre lagstiftning och kommissionens politikutveckling så att alla lagförslag bidrar till Agenda 2030 för hållbar utveckling.

³ COM(2023) 168.

⁴ En detaljerad översikt över initiativ som lagts fram sedan 16 mars 2023, fortsatt enligt detta arbetsprogram eller är avsedda att antas senare finns i bilaga II.

lägger också fram förslag om att underlätta datadelning mellan myndigheter som utövar tillsyn över finanssektorn för att undvika dubbelrapportering. Kommissionen verkar för en snabb överenskommelse om och omfattande implementering av ett gemensamt elektroniskt format för **deklarationer om utstationerade arbetstagare**. Därtill kommer arbetet med en flerspråkig portal, så kommissionens mål är att företagen ska kunna deklarerat utstationeringar digitalt på sina egna språk i alla medlemsstater som väljer att använda det här verktyget.

I det **andra tillkännagivandet om taxonomiredovisning**, som är vägledande för tolkningen av informationskrav som rör taxonomin, klargör vi att ingen bedömning behövs från företag för aktiviteter som inte är väsentliga för deras verksamhet och för vilka de saknar underlag eller data för att styrka efterlevnad av kraven för teknisk screening i EU:s taxonomi. Avskaffandet av vissa informationskrav rörande alternativ tvistlösning och ersättningen av plattformen för tvistlösning online torde skapa nytta för företagen på omkring **630 miljoner euro** per år.

Förslagen omfattar också saluföringsnormer för fiskeriprodukter, växtskydd, jordbruk samt övervakning av rumslig infrastruktur. Kommissionen avser att samarbeta med **parlamentet och rådet för att hålla rapporteringskraven begränsade**, förutsatt att lagstiftningens syfte inte äventyras. För att nämna ett exempel avser kommissionen i fråga om förslaget till **direktiv om företagens vederbörliga aktsamhet om hållbarhet** att stödja en rimlig tillämpning av kraven, särskilt på områden som grupper av företag, för att garantera effektivitet och undvika onödiga bördor.

Vad gäller **förordningen om industriutsläppsportalen** är kommissionen fast besluten att påskynda datoriseringen och ytterligare rationalisera rapporteringskraven. I samband med **samordning av social trygghet** avser kommissionen att fortsätta att hjälpa parlamentet och rådet att hitta effektiva och praktiska lösningar för att skydda arbetstagare och underlätta gränsöverskridande verksamhet på den inre marknaden. Vidare finns **programmet för ett digitalt Europa** att tillgå för att finansiera medlemsstaternas initiativ för förenklad rapportering, t.ex. en samlad ingång för rapportering av cybersäkerhetstillbud enligt direktivet om **cybersäkerhet** i EU (NIS2-direktivet).

Att rationalisera rapporteringskrav är en **långsiktig satsning som behöver upprätthållas under den överblickbara framtiden**. Att slå fast ett **utgångsläge** för rapporteringskrav är visserligen komplext med tanke på EU-lagstiftningens bredd och dess växelverkan med nationell och regional lagstiftning, men är avgörande för att mäta framstegen. De berörda parterna kan bidra till en bättre bild av hur rapporteringskraven påverkar dem. Därför har vi lagt ut en inbjudan att lämna synpunkter⁵ för att få in återkoppling om betungande rapporteringskrav. Ytterligare samråd med företag, bl.a. med nätverket av företrädare för små och medelstora företag, medlemsstaternas experter och andra berörda parter, ska genomföras för att kartlägga särskilt svåra frågor och områden som bör prioriteras. Kommissionen ska även utse en **EU-företrädare för små och medelstora företag** som ska delta i utfrågningarna i nämnden för lagstiftningskontroll om initiativ som i hög grad påverkar små och medelstora företag. Dessutom ska kommissionen ta itu med betungande rapporteringskrav som kommissionens generaldirektorat har utpekat med målinriktade **rationaliseringsplaner** under

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13990-Administrative-burden-rationalisation-of-reporting-requirements_en

2024 och senare. Vi ska rapportera om framstegen mot målet på 25 % i de årliga översikterna över administrativ börda, med början i utgåvan för 2023 som läggs fram nästa år.

Kommissionen avser att ställa utveckling av **AI-verktyg** och **stora språkmodeller** i centrum för den här verksamheten. Det ska bidra till att kartlägga rapporteringskrav i EU-lagstiftningen på ett standardiserat sätt och hjälpa till att bedöma inverkan av dem i en viss sektor. Kommissionen tänker också fortsätta att i allt högre grad använda **e-plattformar** för att samla in och dela data, t.ex. den gemensamma digitala ingången, e-plattformen för styrningen av energiunionen och klimatförordningen samt plattformen för digitalisering av finanssektorn. Dessutom tänker kommissionen utföra **utvärderingar och kontroller av ändamålsenligheten** för att se hur lagstiftningen kan förenklas och bli mindre betungande, med tonvikten lagd på att kartlägga fler möjligheter att rationalisera rapporteringskraven⁶. Bedömningen av den fleråriga budgetramens program och fonder, som ska bli färdig 2024, är ett annat tillfälle att se hur bördor som hänger samman med EU:s finansieringsprogram kan minskas.

Rationaliseringen av rapporteringskraven kompletterar kommissionens verktyg för bördeminskning. Inom kommissionens **Refit-program (programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat)** ska man vid alla utvärderingar och översyner söka efter tillfällen att minska bördorna och för alla mer betydande förslag ska konsekvensbedömningar genomföras för att garantera att nyttan överstiger kostnaderna. Exempelvis kan det nya systemet med huvudkontorsbaserad beskattning förenkla reglerna och minska de små och medelstora företagens kostnader för att följa skattereglerna när de expanderar till andra EU-länder. Enligt förslaget om en enda uppsättning skatteregler för näringsverksamhet i Europa (Befit) kan företagens kostnader för att följa skattereglerna i EU minska med upp till 65 %.

Sedan januari 2022 har kommissionen dessutom enligt principen om **en in, en ut** lagt fram förslag som bör leda till **7,3 miljarder euro i administrativa nettobesparingar**⁷. **Fit for Future-plattformen** ger också kommissionen råd om hur EU-rätten kan bli mindre betungande.

2.2. Genomförande och efterlevnad av EU-lagstiftningen

För att människor och företag i EU ska kunna åtnjuta hela nyttan med de regler som vi gemensamt kommit överens om, måste EU-lagstiftningen genomföras och tillämpas fullständigt, utan dröjsmål och korrekt i hela EU. Därför **prioriterar den här kommissionen efterlevnad av EU-lagstiftningen**. I det här skedet av mandatperioden ska vi se till att ännu större vikt läggs vid genomförande och efterlevnad, så att de regler vi kommit överens om skapar nytta för enskilda och företag. Att ta upp frågor som rör genomförandet när förslagen håller på att utarbetas och att ge medlemsstaterna vägledning är sätt att stämma i bäcken snarare än i ån. För effektivare EU-lagstiftning tänker vi därför samarbeta **med medlemsstaterna** för att undvika att enskilda och företag drabbas av onödiga bördor när EU-direktiven införlivas i nationell rätt. När överträdelse ändå inträffar kommer kommissionen att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna för att snabbt åtgärda eventuella problem och **agera beslutsamt vid**

⁶ I bilaga II finns en detaljerad översikt över initiativ och förslag.

⁷ Översikten 2022 över administrativa bördor (på engelska):
https://commission.europa.eu/publications/2022-annual-burden-survey_en

överträdelser som hindrar viktiga EU-politiska mål eller riskerar att undergräva EU:s värden och grundläggande friheter.

För att se till att kommissionens verktyg för efterlevnad fortfarande tjänar sitt syfte genomförde kommissionen 2022 en **inventering** tillsammans med medlemsstaterna. Vi håller nu på att genomföra inventeringens resultat och rekommendationer för att förbättra hur kommissionen och medlemsstaterna ser till att EU-rätten efterlevs. Vi kommer att samarbeta med medlemsstaterna för att underlätta genomförandet av ny lagstiftning genom mer stöd på nationell nivå, särskilt på områden där förstärkta satsningar kan behövas för att direktiven ska införlivas i tid och på rätt sätt, och genom en mer systematisk övervakning av hur direktiven införlivas. Vi vill också skapa mer insyn i kommissionens efterlevnadsverksamhet, och offentliggöra mer information och data på ett mer användarvänligt sätt. Det hjälper allmänheten att delta i processen och främjar snabbare efterlevnad från medlemsstaternas sida genom att lyfta fram positiva resultat och bästa praxis och samtidigt skapa ett gruppträck kring olösta överträdelser av EU-lagstiftningen.

3. Resultat med de sex huvudmålen

Som sades i talet om tillståndet i unionen har kommissionen nått resultat med över 90 % av åtagandena i Ursula von der Leyens politiska riktlinjer från 2019. Under 2024 krävs målmedvetna insatser från parlamentet och rådet för att komma överens om de pågående förslagen och skapa nytta för enskilda och företag i EU.

3.1. EU:s gröna giv

EU:s gröna giv bygger på det brådskande behovet att gripa in för att skydda och bevara vår planet, och den är vår tillväxtstrategi som visar världen att modernisering kan förenas med utfasning av fossila bränslen. EU har världens mest ambitiösa plan för grön omställning med målen att uppnå **klimatneutralitet, kretsloppsekonomi och nettonollekonomi senast 2050, och samtidigt hindra miljöförsämringar, bevara den biologiska mångfalden och skapa en nollföroreningsmiljö**. Inför Rysslands angreppskrig mot Ukraina agerade kommissionen raskt för att trygga energiförsörjningen och stärka EU:s beslutsamhet att genomföra den gröna given och expandera industribasen inom ren teknik. Genomgripande strukturförändringar föreslås för el- och gasmarknaderna liksom nya initiativ för att driva på framväxten av marknader för grön vätgas.

Vi kommer att fortsätta våra ansträngningar för att den gröna omställningen ska bli rättvis, smart och inkluderande, där inga människor eller platser lämnas efter, och samtidigt samarbeta aktivt med partnerländer utanför EU för att bl.a. stärka grön tillväxt. För detta ändamål avser kommissionen att inleda en rad gröna dialoger för att hålla kontakten med **allmänheten** liksom **dialoger om ren omställning med näringslivet och arbetsmarknadens parter**. Samtidigt förbereder kommissionen genomförandet av den nya sociala klimatfonden, som tillsammans med fonden för en rättvis omställning ska stödja utsatta privatpersoner, företag och regioner under omställningen. Kommissionen tänker inleda en **strategisk dialog om jordbrukets framtid i EU** tillsammans med jordbrukarna, aktörer inom livsmedelskedjan och allmänheten för att arbeta tillsammans med omställningen till hållbara livsmedelssystem.

Inför nya globala hot har kommissionen lagt fram planer om **tryggad livsmedelsförsörjning och stärkt resiliens i livsmedelssystemen** på kort och medellång sikt. Genom strategin från

jord till bord har kommissionen nått resultat med tanken att göra livsmedelssystemet i EU rättvist, sunt och miljövänligt. Strategin omfattar åtgärder för hållbart och resilient fiske och vattenbruk. Samtidigt har kommissionen antagit åtgärder för att bygga upp den **cirkulära ekonomin**, lagt fram centrala initiativ till **skydd för biologisk mångfald och återställning av skadade ekosystem** samt presenterat centrala förslag i handlingsplanen för **nollföroreningar**. EU har också arbetat för att stärka sin motståndskraft mot katastrofer, bl.a. genom att fördubbla den flygande brandbekämpningskapaciteten i RescEU och bygga ut civilskyddsmekanismen.

Merparten av initiativen i meddelandet från 2019 om den europeiska gröna given har genomförts, och många har redan blivit lag. **Det är oerhört viktigt att snabbt komma överens om de återstående förslagen** för att EU ska fortsätta utan att vackla på vägen mot klimatneutralitet. Här ingår förslagen om koldioxidsänkor, minskning av metanutsläpp i energisektorn, industriutsläpp, byggnaders energiprestanda, koldioxidutsläpp från nya tunga fordon, typgodkännande av motorfordon och motorer, översyn av reglerna om fordons cirkularitet, översyn av TEN-T-förordningen, paketet om grönare frakt samt utformningen av marknaderna för el, förnybar gas, naturgas och vätgas. För att främja **hållbart jordbruk och trygg livsmedelsförsörjning** bör man också komma överens om förslagen om nya genomiska metoder och hållbar användning av växtskyddsmedel. För att komma närmare en **verkligt cirkulär ekonomi** behöver vi en snabb överenskommelse om ekodesignkraven på hållbara produkter, avfall och förpackning, transporter av avfall och reparation av varor. För att **röra oss i riktning mot nollföroreningar och skydda och återställa naturen** behöver vi anta förslagen om återställning av naturen, klassificering, märkning och förpackning av kemikalier, luftkvalitet, behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse samt skydd av yt- och grundvatten.

Kommissionen avser att starta processen att slå fast ett **klimatmål för 2040** så att EU fortsätter på den inslagna vägen mot klimatneutralitet 2050. Vidare ska ett **uropeiskt vindenergipaket** läggas fram för att påskynda utbyggnaden av vindkraftverk, förbättra tillgången till finansiering och stödja den europeiska industrins internationella konkurrenskraft. Vi avser att lägga fram ett initiativ om **industriell koldioxidhantering** med en strategi för utbyggnad av miljömässig hållbar infångning, användning och lagring av koldioxid i EU, med tanke på dess betydelse för koldioxidneutraliteten. Vi tänker anta ett initiativ om **vattenresiliens** för att säkerställa tillgång till vatten för allmänheten, naturen och ekonomin, och samtidigt åtgärda översvämningar och vattenbrist, liksom ett initiativ för att kartlägga och bedöma bästa sätt att hantera klimatrisker på EU:s olika politikområden.

3.2. Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern

Genom att göra 2020-talet till det digitala decenniet med tydliga digitala mål har EU och medlemsstaterna stakat ut kursen för att förbättra den digitala kompetensen, datorisera förvaltningar och företag, stärka forskning och innovation, överbrygga den digitala klyftan och uppgradera den digitala infrastrukturen. Samtidigt visar EU vägen mot hantering av den digitala framtidens risker. I och med förordningarna om **digitala marknader** och **digitala tjänster** har vi lagt en fast grund för en inre marknad som är rättvis, konkurrenskraftig, konsumentvänlig och trygg på det digitala området, särskilt för barn.

Även om mycket gjorts krävs fortfarande ansträngningar för att komma överens om centrala initiativ som främjar den digitala agendan och stärker EU:s resiliens. **Förordningen om kritiska råvaror** låter EU stärka sin inhemska försörjning, bl.a. genom ökad kapacitet till anrikning och återvinning, diversifiera importen av kritiska råvaror och ge industrin incitament

att bättre hantera försörjningsriskerna utan att tappa konkurrenskraft. Förordningen utgår från den inre marknadens starka sidor och ska stärka mer hållbara och cirkulära metoder, och möjliggör dessutom gemensamma inköp av råvaror mer hjälp av en särskild plattform. Många av våra partnerländer i världen vill samarbeta och utveckla lokal process- och anrikningsindustri för att stärka den globala leveranskedjan för kritiska råvaror. Därför möts den **nya klubben för kritiska råvaror** för första gången senare i år. Vi avser också att anta en **plan om avancerade material för industriellt ledarskap** som i samarbete med medlemsstaterna ska påskynda utvecklingen av säkra, hållbara och cirkulära avancerade material och spridning av dem i industrin för den gröna och den digitala omställningen.

Nettonollförordningen ska hjälpa den europeiska industrin att utveckla och börja använda den innovativa och strategiska teknik som behövs i en nettonollekonomi, t.ex. vindkraftverk, värmepumpar, solpaneler, elektrolysanläggningar, kärnteknik och koldioxidlagring. Efterfrågan växer både i och utanför EU, och vi agerar nu för att se till att leverantörer i EU kan bidra till att tillgodose efterfrågan.

Vi behöver också gå vidare med **krisinstrumentet för den inre marknaden**, för att bidra till att upprätthålla fri rörlighet för varor, tjänster och personer och så att vitala varor och tjänster finns att tillgå i händelse av oförutsedda störningar i framtiden.

Stödpaketet för små och medelstora företag, som omfattar en revidering av direktivet om sena betalningar och de förenklade skattereglerna med det nya systemet med **huvudkontorsbaserad beskattning**, ska ytterligare stödja de små och medelstora företagen i EU, som ju är ekonomins ryggrad.

De pågående förslagen om **AI (artificiell intelligens)** är avgörande för säker och gynnsam tillämpning av en teknik som gått framåt med stormsteg de senaste åren. Det gäller att ta vara på vårt tillfälle att vägleda denna teknik på ett ansvarsfullt sätt.

Tillsammans med satsningar i samarbete med våra internationella partner för att stärka styrningen av AI kommer vi att **öppna våra högpresterande datorsystem för AI-uppstärningsföretag** för att underlätta innovation i EU. EU:s satellitprogram Copernicus, Egnos och Galileo har redan skapat stor nytta för våra ekonomier och samhällen, och spelar en central roll för att förstå, bemöta och bekämpa klimatförändringarna Dessutom ska Iris² bidra med kritisk infrastruktur för säker kommunikation, med viktiga försvarstillämpningar.

Det krävs omfattande investeringar i digitala nät för att nå våra mål för det digitala decenniet fram till 2030. Efter den senaste tidens sonderande samråd kommer vi att börja förbereda eventuella politiska åtgärder och lagstiftning om **digitala nät och digital infrastruktur** för att bl.a. underlätta för gränsöverskridande operatörer på den inre marknaden, påskynda utbyggnaden av tekniken och locka mer kapital till nätinфраstruktur.

Rymdindustrin får allt större betydelse för jordobservation och moderna uppkopplade varor och tjänster, liksom för försvar och säkerhet. **Rymdstrategin för säkerhet och försvar**⁸ från 2023 ska förbättra resiliensen i EU:s rymdinfrastruktur och rymdkapacitet till stöd för säkerhet och försvar, och främja partnerskap för ansvarsfullt agerande i yttre rymden. Under 2024 avser vi att lägga fram ett förslag till **europeisk rymdlag** med regler om bl.a. rymdtrafikledning och

⁸ JOIN(2023) 9.

om hur vi ska hålla kritisk rymdinfrastruktur säker. Den ska kompletteras med en **strategi för rymddataekonomin** för att öka användningen av rymddata i olika ekonomiska sektorer.

3.3. En ekonomi för människor

EU:s ekonomi har uppvisat resiliens inför en unik uppsättning kriser. Den har hanterat de socioekonomiska effekterna av både den globala covid-19-pandemin och Rysslands angreppskrig mot Ukraina. Den står dock inför allvarliga utmaningar för konkurrenskraften, vilket kommer att avhandlas i en rapport av Mario Draghi. Genom att lägga fram reformer för att trygga EU:s välbefinnande och konkurrenskraft på längre sikt och samtidigt se till att den europeiska pelaren för sociala rättigheter tillämpas fullständigt har vi **stärkt EU:s unika sociala marknadsekonomi**.

Det är av yttersta vikt att lagstiftarna kommer överens om de framlagda förslagen om fördjupning av den inre marknaden, grunden för EU:s hållbara konkurrenskraft. Därför behöver vi gå vidare med **kapitalmarknadsunionen** genom att komma överens om förslagen om insolvens, clearing, enklare tillgång för företag till offentliga kapitalmarknader samt expansion av försäkringsföretagens långfristiga investeringskapacitet, och dessutom ta de första stegen mot en **bankunion** genom att bli färdig med initiativen om krishantering och översyn av insättningsgaranti. Vi behöver dessutom komma överens om de nya reglerna om källskatt, förslaget om missbruk av skalbolag för skatteflykt och en rad åtgärder för att modernisera EU:s system för mervärdesskatt (moms) och göra det mer motståndskraftigt mot bedrägerier genom digitalisering.

Det är också viktigt med framsteg med **förslaget om förbättrad bolagsskatt (Befit och internprissättning)** och den genomgripande **reformen av EU:s tullunion**. Inom digital finans behöver vi komma längre med förslagen om förstärkta regler för betalningstjänster och en ny ram för tillgång till finansdata ("öppen finans") liksom med förhandlingarna om förslaget om regler för digital euro.

Betydande framsteg har gjorts med den **europeiska pelaren för sociala rättigheter** via den tillhörande handlingsplanen och målen för 2030. Regler om bättre villkor för plattformarbete och om skäliga minimilöner har lagts fram, medan Europaåret för kompetens stimulerat en rad aktiviteter för att avhjälpa den akuta kompetensbristen i flera sektorer, t.ex. akademien för cyberkompetens, medan kompetenspakten har inrättats. Ungdomars tillträde till arbetsmarknaden har underlättats med den utbyggda ungdomsgarantin och det kommande initiativet om uppdatering av kvalitetskriterierna för praktikprogram. Den europeiska barngarantin bidrar till att bekämpa och förebygga social exkludering genom att garantera barnen verklig tillgång till centrala tjänster som kostnadsfri utbildning, kostnadsfri hälso- och sjukvård, sund kost och bra boende. Kommissionen kommer att fortsätta att hjälpa parlamentet och rådet att finna en överenskommelse om samordning av systemen för social trygghet,

Som svar på ett lagstiftningsbetänkande på eget initiativ av Europaparlamentet avser kommissionen att lägga fram ett förslag om **europeiska företagsråd** under 2024.

Som uppföljning av Val Duchesse-toppmötet tänker vi samarbeta med näringsliv och fack för att **framtidssäkra våra arbetsmarknader** mot bakgrund av omvälvande förändringar i fråga om teknik, samhälle och demografi. Vi avser att bygga vidare på vår demografiska verktygslåda för att ta vara på potentialen i hela vårt humankapital.

Ett kommande initiativ ska bidra till att ta vara på nyttan med **bioteknik och biotillverkning, som är centrala för EU-industrins konkurrenskraft** och modernisering på grund av den höga tillväxtpotentialen och bidraget till arbetskraftens produktivitet.

Kommissionen ska även lägga fram sin nionde sammanhållningsrapport om den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen i EU och de åtgärder som vidtagits de senaste åren.

3.4. Ett starkare Europa i världen

I omvärlden ser vi fortfarande **stigande spänningar och geopolitiska omvälvningar**. Hamas urskillningslösa och brutala terroristattacker mot Israel och dess folk hotar direkt regionens fred och säkerhet, och visar hur viktigt det är med förnyade ansträngningar inom fredsprocessen i Mellanöstern. Ryssland fortsätter genom sitt angreppskrig mot Ukraina och sitt agerande i internationella forum att utmana grunderna för multilateralism och regelbaserad världsordning.

EU:s militära stöd till Ukraina har lett till kritiska brister i medlemsstaternas försvarslager. Därför har vi **hjälpit medlemsstaterna att stärka den europeiska försvarsindustrin** genom ett instrument för gemensam upphandling (Edirpa)⁹ och en arbetsgrupp för gemensam försvarsupphandling. Samtidigt expanderade vi kapaciteten att tillverka ammunition genom **förordningen till stöd för ammunitionstillverkning**¹⁰. Genom den tredje **gemensamma förklaringen om samarbete mellan EU och Nato**¹¹ utökas samarbetet till nya säkerhetskritiska områden som resiliens, ny och disruptiv teknik, försvar och rymd.

Vi ämnar fortsätta att stärka och bygga upp mer resilienta kontakter med omvärlden genom **Global Gateway**¹² enligt **upplägget med Team Europe**. Vi genomför sektorsvisa strategier och handlingsplaner, bl.a. externt energiengagemang¹³, det gemensamma meddelandet om internationell världshavsförvaltning¹⁴, rymdstrategin för säkerhet och försvar¹⁵, uppdateringen av EU:s strategi för sjöfartsskydd¹⁶, det gemensamma meddelandet om partnerskap med Gulfstaterna¹⁷ samt den nya agendan för Latinamerika och Karibien¹⁸.

Vi fortsätter samarbetet med västra Balkan, tillsammans med Ukraina, Moldavien och Georgien, inför deras framtida EU-anslutning. Vi fortsätter också att stödja det östliga partnerskapet och det södra grannskapet.

EU fortsätter att arbeta med att bygga upp partnerskap med länder och organisationer i hela världen. Vi behöver särskilt fortsätta att **stärka vårt ömsesidigt gynnsamma partnerskap med Afrika**, och vi tänker vidareutveckla vår strategiska hållning och gå vidare med den med Afrikanska unionen vid nästa EU-AU-toppmöte.

⁹ COM(2022) 349.

¹⁰ Förordning (EU) 2023/1525 av den 20 juli 2023.

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_210549.htm

¹² JOIN(2021) 30.

¹³ JOIN(2022) 23.

¹⁴ JOIN(2022) 28.

¹⁵ JOIN(2023) 9.

¹⁶ JOIN(2023) 8.

¹⁷ JOIN(2022) 13.

¹⁸ JOIN(2023)17.

Den **europiska strategin för försvarsindustrin** ger ytterligare impulser för att utveckla medlemsstaternas försvarskapacitet med utgångspunkt i en modern och resilient europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas. Här har vi för avsikt att fortsätta att konsolidera åtgärderna för kontinuiteten i förstärkningen av den europeiska försvarsindustriella basen efter 2025. Under 2024 ska vi också fortsätta att genomföra den **strategiska kompassen**¹⁹ för att stärka vår beredskap och göra EU till en starkare och mer kapabel tillhandahållare av säkerhet. EU kommer att fortsätta att vidareutveckla verktygslådan **mot utländsk informationsmanipulering och inblandning** för att verkningsfullt motverka skadliga handlingar utifrån.

Vi kommer att fortsätta att värna och verka för **demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstat** och verkningsfull **multilateralism**. Vi ska fortsätta våra ansträngningar att skydda barn som påverkas av väpnade konflikter, bl.a. genom att lägga fram reviderade EU-riktlinjer. Solidaritet i EU genom både humanitärt bistånd och unionens civilskyddsmekanism fortsätter att ge resultat. Vi kommer att ha konstruktiva kontakter med alla partner och fortsätta att stödja FN-generalsekreterarens reformagenda, bl.a. inför framtidstoppmötet i september 2024.

Som global ledare och normgivare behöver vi påskynda **en agenda för öppen och rättvis handel** med inriktning på konkurrenskraft, resiliens och hållbarhet. Vi fortsätter arbetet med att stärka samarbete och handelsrelationer med våra partnerländer och driva på de globala satsningarna på reform av Världshandelsorganisationen. EU:s reviderade handelsstrategi verkar för en öppen, hållbar och målmedveten politik som stöder den gröna och den digitala omställningen.

Vi har **framgångsrikt slutfört förhandlingar om handelsavtal med Chile, Nya Zeeland och Kenya**. Vi planerar också att **slutföra avtal med Australien, Mexiko och Mercosur**. Kommissionen **fortsätter förhandlingarna med Indien och Indonesien samt förhandlingarna om digital handel med Singapore och Sydkorea**. Relationerna mellan EU och USA har också stärkts genom arbetet i handels- och teknikrådet. Med detta som förebild har ett **handels- och teknikråd för EU och Indien** startat i år. Samtidigt har vi stärkt våra verktyg mot orättvisa handelsmetoder och kommer att gripa in för att se till att konkurrensen på världsmarknaden förblir rättvis. Därför har kommissionen inlett en **antisubventionsundersökning av elfordon med ursprung i Kina**.

3.5. Främjande av vår europeiska livsstil

Som svar på covid-19-pandemin började kommissionen lägga grunden för en europeisk hälsounion. Här ingår en utökad **hälsosäkerhetsram** med den nya **myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser (Hera)**, den banbrytande **EU-planen mot cancer** och förslagen om **det europeiska hälsodataområdet** och reformerna av läkemedelslagstiftningen. EU har också antagit en ny **global hälsostategi**²⁰ som vägledning i satsningarna på att stärka hälso- och sjukvård i hela världen.

Kommissionen tänker fortsätta att stödja arbetet med migrationshantering både i fråga om lagstiftning och operativt arbete, Det är särskilt viktigt att parlamentet och rådet kommer överens om den **nya migrations- och asylpakten**²¹ innan den här mandatperioden är slut.

¹⁹ https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en

²⁰ COM(2022) 675.

²¹ COM(2020)609

Samtidigt är det också mycket viktigt att fortsätta med operativa åtgärder inom EU:s kollektiva migrationshantering i samarbete med våra partner i omvärlden.

Kommissionen har också agerat för att stärka de fyra pelarna i strategin **för EU:s säkerhetsunion**²²: hantera sårbarheter, stärka cybersäkerheten, främja polisiärt samarbete och stödja motståndskraften mot hybridhot. Det är bl.a. fråga om initiativ för att avlägsna terroristmaterial från nätet, stärka EU:s sjöfartsskydd i fråga om exempelvis kritisk infrastrukturs resiliens samt skydda EU:s rymdtillgångar som satelliter och avskräcka från fientlig verksamhet i rymden.

De kommande förslagen om **cyberresiliens** och **cybersolidaritet** har stor betydelse för att stärka cybersäkerheten genom att öka säkerheten i leveranskedjan och stärka solidariteten på EU-nivå för att bättre kunna upptäcka, ha beredskap inför och reagera på cyberhot och tillbud.

Som sägs i den sjätte lägesrapporten om säkerhetsunionen behövs även överenskommelser om förslag som **stärker våra medborgares säkerhet** och gör att vi effektivt kan bekämpa brott utan att göra avkall på våra gemensamma kärnvärden. Här ingår förslagen om cyberresiliens, unionskodexen om personers rörlighet över gränserna, automatiskt datautbyte för polisiärt samarbete (Prüm II), insamling och överföring av passagerardata, bekämpning av människosmuggling, bekämpning av sexuella övergrepp mot barn, återvinning och beslag av tillgångar samt brottsrekvisit och påföljder.

Handlingsplanen mot narkotikasmuggling och organiserad brottslighet, inbegripet den europeiska hamnalliansen, lägger grunden för effektivare gemensamma insatser mot organiserad brottslighet och olaglig narkotikahandel. Kommissionen avser också att lägga fram förslag om modernare **regler mot migrantsmuggling**, så att vi har de rättsliga och operativa verktyg som krävs för att reagera på smugglarnas nya metoder. Dessutom ska kommissionen anordna en internationell konferens om bekämpning av människosmuggling, med tanke på behovet av internationellt samarbete och stark global enighet på området.

Inom högre utbildning har kommissionen för avsikt att lägga fram förslag inför en kommande **gemensam europeisk examen**, som ska bidra till det europeiska området för utbildning. Förslaget kompletteras med rekommendationer om kvalitetssäkring i högre utbildning och om attraktiva akademiska karriärer.

3.6. En ny satsning på demokratin i Europa

Under den här mandatperioden har kommissionen lagt särskild vikt vid att **stärka och vitalisera demokratin i Europa**. **Handlingsplanen för demokrati i Europa** har varit vägledande för oss, med målet att ge medborgarna egenmakt och bygga upp mer motståndskraftiga demokratier i EU genom att främja fria och rättvisa val, stärka mediernas frihet och motverka desinformation. Konferensen om Europas framtid var en unik satsning på deltagandedemokrati och lät oss fånga upp åsikter från medborgare i hela EU om vår unions framtid. I och med **den nya generationen av medborgarpaneler** som vi testade för tre centrala initiativ under 2023²³, och med fler på gång till nästa år, har vi byggt in medborgarnas delaktighet mer konkret i vår politiska verktygslåda. Särskild vikt lades vid att engagera den

²² COM(2020) 605.

²³ Livsmedelsavfall, virtuella världar och rörlighet i utbildningssyfte.

yngre generationen, som har central betydelse för att forma framtiden, då en tredjedel av panelmedlemmarna var mellan 16 och 25 år.

I överensstämmelse med åtagandena i Ursula von der Leyens politiska riktlinjer har kommissionen följt upp **Europaparlamentets lagstiftningsbetänkanden på eget initiativ**.

En förutsättning för fungerande demokrati i EU och medlemsstaterna är ett oberoende rättsväsende och respekt för **rättsstatsprincipen**. Både de årliga rättsstatsrapporterna och villkorsmekanismen bidrar till detta och till att skydda EU:s ekonomiska intressen. Betydande framsteg har gjorts på andra områden av avgörande betydelse för våra demokratiska samhällen. Vi har lagt fram centrala förslag om **öppenhet och rättvisa i valprocessen**, om **stärkande och skydd av rättigheter** för olika grupper i samhället och om garantier för **journalisternas frihet och oberoende** i EU. Vi fortsätter med arbetet att **bygga upp demokratisk resiliens inifrån och skydda den mot otillbörligt yttre inflytande**. Vi har nu också robusta rättsliga ramar för **gränsöverskridande domstolssamarbete**, bl.a. om domstolsförfaranden och digital kommunikation.

Ett öppet och inkluderande samhälle måste garantera **lika rättigheter och lika skydd** för alla grupper i samhället. Därför har kommissionen antagit särskilda strategier för barns rättigheter, jämställdhet, antirasism, romers likaberättigande, lika rättigheter för LGBTIQ-personer, rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt brottsoffers rättigheter. Efter tio års förhandlingar har en överenskommelse nåtts om **direktivet om kvinnor i styrelser**, som innebär att företagen måste nå tydliga mål för ledande befattningar senast i mitten av 2026. Under året antog vi nya regler om lönetransparens mellan könen, då vi skärpte tillämpningen av principen om lika lön för lika arbete vilket är ett viktigt steg mot jämställdhet och överbryggande av löneklyftan mellan könen. I och med att EU anslöt sig till Europarådets **Istanbulkonvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet** från 2016 har EU skickat en tydlig signal om sin beslutsamhet att förebygga, fördöma och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och flickor.

För att ha rätt förhållanden för valet till Europaparlamentet tänker kommissionen underlätta överenskommelser om **stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och öppenhet kring riktad politisk reklam**. Tillsammans med Europaparlamentet har kommissionen också lanserat en kommunikationskampanj för att öka antalet rörliga EU-medborgare som röstar i valet till Europaparlamentet 2024.

Ett blomstrande civilsamhälle och kritiska medier är ryggraden i ett demokratiskt samhälle, varför överenskommelser krävs om **direktivet om strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt och mediefrihetsakten**.

Vi uppmanar också parlamentet och rådet att komma överens om förslagen till direktiv om **bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet**, **direktivet om brottsoffers rättigheter**, **krav på nationella jämlikhetsorgan** samt direktivet om **EU-intyg om funktionsnedsättning**. Nästa år ska vi anta en **kommissionsrekommendation om utveckling och stärkande av systemen för skydd av barn** i medlemsstaterna och se till att befintliga EU-verktyg (lagstiftning, politiska åtgärder och finansiering) utnyttjas bättre.

I takt med att den digitala världen i allt högre grad påverkar den offentliga debatten och det politiska beslutsfattandet blir det allt viktigare att fortsätta att **bekämpa desinformation** för att värna ett fritt och rättvist åsiktsutbyte, särskilt inför valet till Europaparlamentet.

4. Slutord

De senaste fyra åren har **EU visat sin enighet och beslutsamhet att ta itu med vår generations utmaningar för morgondagens släktled**. Vi agerade samfällt för att värna ett Europa kännetecknat av frihet, välstånd och fred. Vi måste fortsätta på den inslagna vägen och lägga en fast grund för att **stärka vår union och rusta oss för morgondagen**.

Den här kommissionen kommer att verka till sista dagen av mandatperioden för att hantera våra gemensamma utmaningar. Vi kommer att ge ett starkt **stöd till Europaparlamentet och rådet för att underlätta överenskommelser** om de återstående centrala förslagen, och samtidigt lägga fram **ett litet antal nya initiativ** som fortfarande behövs för att **infria våra löften och rusta EU för morgondagen**.

En utförlig översikt över kommissionens planerade arbete 2024 återfinns i bilagorna till det här arbetsprogrammet.